

Datum:
2026-09-18Diarienummer:
KSN-2026-03208Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsen

Handläggare:
Ola Kahlström

Fördjupad utredning av spårvägens effekter och potentiella värden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att fördjupa utredningarna av spårvägens effekter och potentiella mervärden, samt
2. **att** stadsbyggnadsförvaltningen ska återkomma med ett rapportunderlag enligt föredragningen i ärendet senast 30 mars 2027.

Ärendet

Spårvägsutbyggnaden är nu i ett skede där alla kontrakt för spårvagnar, depå och spåranläggning är undertecknade. Kommunen har antagit alla nödvändiga planer och gjort ansökningar om bland annat artskyddsdispens och vattendom. Tillstånden prövas nu i olika instanser inom ramen för ordinarie domstolsprövningar.

Som grund för fullmäktiges beslut att genomföra spårvägsutbyggnaden i Uppsala ligger, förutom jämförelseutredningar mellan andra potentiella kollektivtrafikslag, också omfattande utredningar kopplade till de värdeökningar som spårvägsutbygganden innebär. Genomförda utredningar visar att utbyggnaden av spårväg leder till tydliga markvärdesökningar vilket ökar potentialen för fastighetsutveckling inom spårvägens influensområden.

Med hänsyn till projektets långtgående framdrift och det faktum att trafikstart planeras för att möta 4-spårsutbyggnadens tidplan är det viktigt att uppdatera beskrivningen av de mervärden som följer av investeringarna i spårvägen. Detta för att kommunen så långt som möjligt ska kunna skapa förutsättningar för att dessa mervärden ska kunna realiseras.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Med hänsyn till projektets långtgående framdrift och det faktum att trafikstart planeras för att möta 4-spårsutbyggnadens tidplan är det viktigt att uppdatera beskrivningen av de potentiella värden och effekter som kan följa av investeringarna i spårvägen. Detta för att kommunen tillsammans med Region Uppsala och andra relevanta aktörer så långt som möjligt ska kunna skapa förutsättningar för att dessa värden ska kunna realiseras.

Mot denna bakgrund föreslås att en utredning genomförs med fokus på spårvägens bredare värdeskapande. Utredningen bör beskriva spårvägens potentiella värden utifrån följande perspektiv:

- Ekonomisk utveckling och regional tillväxt – hur förbättrad tillgänglighet kan bidra till en större arbetsmarknad, stärkt kompetensförsörjning och ökad attraktivitet för näringslivet.
- Tillgänglighet i hela kommunen och regionen – hur spårvägen, som en del av ett sammanhängande kollektivtrafiksystem, kan bidra till förbättrad tillgänglighet mellan Uppsala stad, kommunens landsbygder och tätorter samt till ökad regional tillgänglighet inom Region Uppsala. Särskilt bör belysas hur effektiva bytespunkter och goda anslutningar till spårvägen kan stärka tillgången till arbete, utbildning, service och andra målpunkter även för invånare utanför spårvägens direkta upptagningsområde.
- Mark- och fastighetsvärden – hur spårvägen kan påverka mark- och fastighetsvärden samt skapa förutsättningar för stadsutveckling och exploatering. Värdena bör belysas för:
 - bebyggda fastigheter för bostäder och arbetsplatser inom spårvägens influensområde,
 - utvecklings- och exploateringsfastigheter inom spårvägens influensområde.
- Hälsa och trafiksäkerhet – vilka effekter spårvägen kan ha genom förändrade resvanor, ökad fysisk aktivitet och minskad biltrafik.
- Sociala värden och livskvalitet – hur spårvägen kan bidra till social inkludering, jämlik tillgång till stadens utbud och förbättrade livsmiljöer.

Utredningen ska även identifiera vilka åtgärder och förutsättningar som krävs för att dessa värden ska kunna realiseras och i vilken utsträckning kommunen genom sin planering, markpolitik och stadsutveckling kan bidra till detta. Syftet är att ge kommunen tillsammans med andra offentliga aktörer och marknaden ett samlat kunskapsunderlag för att kunna tillvarata de värden som spårvägsinvesteringen kan skapa, utöver själva kollektivtrafiksystemet.

Det är slutligen av vikt att utredningen omfattar hela spårvägsutbyggnaden och inte bryts ned i enskilda delsträckor, även om redovisningen kan behöva ske på områdesnivå utifrån områdets olika förutsättningar. Spårvägen byggs ut som ett sammanhängande system och är samtidigt beroende av och samverkar med andra statliga, regionala och kommunala satsningar. Det gäller bland annat utvecklingen av Uppsala centralstation, en ny järnvägsstation i Södra Uppsala samt utvecklingen av stadens övriga kollektivtrafiksystem. Dessa samband behöver beaktas för att kunna bedöma spårvägens samlade potentiella värdeskapande.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen genomförs inom kommunstyrelsens ordinarie budgetram. Resultatet av rapporten kan komma att inarbetas i kommande mål- och budgetprocess för att säkra ett genomförande av relevanta åtgärder.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 september 2026

Stadsbyggnadsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör